Wat ik zo mooi vind aan Rijswijk, voorzitter, is dat we onze kiezers zó serieus nemen dat er niet één maar twee akkoorden gesloten zijn in deze raad. Aan de ene kant is daar het coalitieakkoord. En aan de andere kant hebben we ons recent gepresenteerde oppositieplan.

**De begroting haalt het coalitieakkoord rechts in**

Ik begin met een analyse van die eerste.

De wereld staat in brand, er is geen tijd te verliezen. Op klimaat, bestaanszekerheid, mobiliteit, antidiscriminatie, wonen is het nú tijd om grote stappen te zetten. Maar we missen die urgentie in deze begroting. Dat baart ons zorgen. Maar, we hebben nog wat vragen en suggesties waarmee het college onze zorgen mogelijk weg kan nemen.

Maar, voorzitter, we treffen in deze begroting veel ideeën en wensdenken waarbij de kosten op de baten vooruit lopen en de vraag is of de baten ooit nog zullen komen.

Ten eerste, het verschil tussen de begroting en het coalitieakkoord. Op sommige punten lijkt het college in de begroting het coalitieakkoord rechts in te halen. Zo staat er in de tekst te lezen dat het college na mei 2027 helemaal wil stoppen met het opvangen van asielzoekers. Terwijl het college eerder aangaf zich wel aan de wet te willen houden.

Deze begroting is daar wat ons betreft dus stelliger in dan het coalitieakkoord. Maar, we zijn meer dan bereid de coalitie te helpen en de tekst in de begroting weer gelijk te trekken met het akkoord. Vandaar dat we het amendement “**Wij doen wat wettelijk moet en onvermijdelijk is**” indienen die precies dit doet.

**Wensdenken coalitie roept vragen op**

Hoewel we het college en de ambtenaren dankbaar zijn voor de antwoorden op onze vragen over de begroting en tijdens de tafeltjesavond, blijven er toch nog een paar vragen over.

Hoe zit het bijvoorbeeld nou echt met de huisvesting van Oekraïeners? We weten dat er in Te Werve Oost en in Novum woningen beschikbaar zijn voor Oekraïeners, maar denkt het college dat met deze locaties alle hotelopvang afgebouwd kan worden? En per wanneer dan? Is er ook al een plan in de maak om de ondersteuning aan Oekraïeners voort te zetten als de Richtlijn Tijdelijke Bescherming in 2028 vervalt?

Nog even over de Voedselbankwinkel en de ruilwinkels. Kan de wethouder een laatste stand van zaken geven in de zoektocht naar locaties voor deze initiatieven?

Dan Meldpunt Bezorgd. Het college geeft aan dat dit goede resultaten oplevert. Tegelijk valt de incidentele bekostiging weg. Hoe gaat het college dit programma de komende jaren bekostigen?

We hebben de wethouder horen zeggen dat de bezuiniging van €450.000,- per jaar op bestaanszekerheid niet ten koste zal gaan van bestaande regelingen. We zien hier echter niks over terug in de begroting. Kan de wethouder de toezegging herhalen dat de bezuiniging van €450.000,- per jaar op bestaanszekerheid niet ten koste zal gaan van bestaande regelingen?

Even over Station RijswijkBuiten. Hoe gaat het college dit op een meetbare manier realiseren zonder het groen aan te tasten? Wat zijn de eisen die het college neerlegt bij de andere partijen aan de Oude Lijn? Waarom is het station precies minder goed inpasbaar bij 't Haantje? Wanneer mogen we hier als raad over beslissen? En kan het college toezeggen ook de zorgen over het groen duidelijk mee te nemen in de gesprekken?

**De raad gaat over de kaders**

Voorzitter, als de coalitiepartijen echt menen dat ze samen willen werken met de rest van de raad, dan moeten ze ook onze kaderstellende rol serieus nemen. En dat zien we op een paar punten in deze begroting mis gaan. Daarom dienen we onder andere de motie "**Neem kaders van de raad serieus**". Het kan namelijk niet zo zijn dat de raad een kader vaststelt, in dit geval de Mobiliteitstrategie, en dat het college dan later eigenstandig beslist dat sommige onderdelen van dat kader ineens niet de bevoegdheid van de raad zijn. Zeker niet op een bij uitstek zo politiek onderwerp als de maximumsnelheid op wegen.

Trouwens, voorzitter, nu we het er toch over hebben, wat is er gebeurd met de afspraak die in de vorige periode gemaakt is om alle besluiten rondom asielzoekers aan de raad voor te leggen? Is het college alsnog voornemens om de raad invloed uit te laten oefenen op besluiten die gaan over het opvangen van asielzoekers?

Het zou mooi zijn als het college hier opheldering over kan verschaffen, voorzitter. Want zitten er genoeg concrete ideeën achter deze begroting, of heeft het een zuiver utopische betekenis?

**Samenwerken over grenzen heen**

Op veel vlakken hebben we in aanloop naar dit debat goed samen kunnen werken door de coalitie-oppositiegrens heen. Zoals bij de motie "**ervaringsstages voor ambtenaren**".

Door ambtenaren ervaringsstages te laten doen dragen we bij aan de kwaliteit van de dienstverlening over de gehele breedte van de gemeente, zowel in het sociale als het fysieke domein. Het haalt beleidsambtenaren achter hun bureau vandaan en laat ze meemaken wat hun beleid in de echte wereld teweeg brengt. Zo kunnen we beleid maken dat de bestaanszekerheid en de vrije ontwikkeling van onze inwoners verbetert.

En, voorzitter, is de vrije ontwikkeling van ieder niet voorwaarde voor de vrije ontwikkeling van ons allen?

Ook op de moties "**op weg naar een circulair Rijswijk**" en "**knelpunten aanpak isolatie VvE**" hebben we aan beide kanten van de raadszaal medestanders gevonden.

De afgelopen jaren heeft Rijswijk zich namelijk al sterk gemaakt voor haar ambities op duurzaamheid waargemaakt. Met deze moties willen we die trend voortzetten en versterken. Rijswijk is een kneitergroene en sociale stad en dat moeten we zo willen houden.

Een erg prettige samenwerking, dus, voorzitter. En daar zijn we blij mee.

Want voor PRO is het belangrijk dat we eindelijk overal aan de onderlinge verbinding en verstandhouding van de democratische partijen aller landen werken. Dat vertaalt zich ook naar hier, in Rijswijk.

**Rijswijk verbindt ons allemaal**

Dus, voorzitter, daarom ben ik ook erg blij dat we met D66 Rijswijk en DENK/PG&R de handen ineengeslagen hebben en vorige maand ons definitieve oppositieplan konden presenteren. We zijn daarna meteen met alle 18 leden van onze fracties keihard aan de slag gegaan om de plannen uit te werken. De eerste resultaten daarvan ziet u vanavond.

Zoals de twee moties op het thema diversiteit: Motie "**artikel 1 in subsidiebeleid**" en Motie "**voorlichting over discriminatie en racisme**".

Racisme en discriminatie zijn namelijk aan de orde van de dag in Rijswijk. We lopen daarin helaas al jaren in voorop in de regio. Diversiteit is niet voor niets een belangrijke pijler van ons oppositieplan. Met deze moties hopen we onder andere maatschappelijke organisaties, subsidiepartners, scholen en sportverenigingen te helpen om discriminatie en racisme bespreekbaar te maken en, uiteindelijk, te bestrijden.

**Het kapitaal slaat toe: geen kinderen in de kou!**

Voorzitter, de geschiedenis van elke samenleving tot nu toe is de geschiedenis van de klassenstrijd. En nergens tekent die strijd zich op dit moment in Rijswijk beter af dan rondom Villa ExpertCare aan de Huis te Landelaan. Het miljardenbedrijf B Braun is daar eigenaar van. Dat is een familiebedrijf, gerund door de familie Braun. De huidige CEO, Anna Maria Braun, is €1,5 miljard waard. Haar vermogen is het afgelopen jaar met 25% gestegen. B Braun maakt bijna €6 miljard per jaar omzet. Toch is er volgens haar bedrijf geen geld om Villa ExpertCare, dat een verlies van €1 miljoen euro per jaar lijdt, in de lucht te houden. In ieder geval totdat gegarandeerd voor alle kinderen nieuwe zorg geregeld is.

Vandaar dat we onze motie "**Geen kinderen in de kou!**" indienen. We zijn te laat om alle negatieve gevolgen van het besluit van B Braun tegen te gaan. Maar dat betekent

niet dat we vanaf nu niet alle zeilen bij kunnen zetten om de broodnodige zorg voor deze ernstig zieke kinderen in Rijswijk te behouden.

Rijswijk verbindt ons allemaal, voorzitter. Vandaag hebben we de kans om te laten zien dat het ons menens is. Wij hebben nog een wereld te winnen.